

Cantadeta d'havaneres a l'Auditori de Girona

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

ANY 2023

QUI SOM?

Patronat de la Fundació Ernest Morató

PRESIDENT: Enric Frigola Viñas

PRESIDENT HONORÍFIC: Juli Fernández Iruela

SECRETARI: Francesc Vaqué

TRESORERA: Pilar Heranz Sánchez

Patrons vocals

- Carles Alsius Juriol
- Joan Albert Argerich
- Lluís Armengol Tauran
- Núria Berengueras Costa
- Joan Brugués Casademont
- Gerard Carrión Puig
- Pere Domènech Santos
- Indira Ferrer-Morató
- Joan Carles Forrellat Armengol
- Tona Gafarot
- Jordi Grau i Segarra
- Antoni Mas Bou
- Francesc Sánchez Carcassés
- Jordi Turró Anguila
- Josep Piferrer
- Anna Castellví

QUÈ FEM?

- Documentem i fomentem la recerca de l'havanera i promovem tot tipus d'iniciatives culturals per dignificar aquest gènere musical.
- Gestionem un centre de documentació sobre l'havanera, el cant de taverna i la cançó marinera. Conservem i descrivim tot tipus fons documentals sobre aquesta música per posar-la a l'abast de tota la societat.
- Assesorem i atenem consultes d'investigadors, estudiants i mitjans de comunicació.
- Participem en jornades, simposis i congressos que fomenten l'estudi de la música popular catalana.
- Promovem i donem suport a iniciatives encaminades a difondre i ampliar els coneixements sobre les havaneres, la cançó marinera i la cançó de taverna.
- Col·laborem en activitats en els àmbits educatius i culturals que contribueixen a divulgar el patrimoni de l'havanera a Catalunya.

Ens podeu trobar a:

Plaça de l'Església, 8, 1r pis (Can Rosés) 17200 – Palafrugell (GIRONA)
T.972611514
funda@fundacioem.com / www.fundacioem.com

Horari d'administració i atenció al públic

De dilluns a divendres de 9.00h a 12:30h

1.-DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS DESENVOLUPADES

NOM DE L'ACTIVITAT: CANTADETA D'HAVANERES

DATES: De l'1 de setembre de 2022 al 10 de juny de 2023

DESCRIPCIÓ:

Activitat educativa gratuïta que s'ofereix als centres de primària de la província de Girona (Cicle Superior) per apropar l'havanera a l'escola. En aquesta segona edició hi van participar un total de **10 escoles i 500 alumnes**.

El projecte de la Cantadeta d'havaneres va néixer l'any 2018 des de l'àrea de Música de l'escola Pi Verd de Palafrugell. L'Ajuntament de Palafrugell conjuntament amb la Fundació van acordar oferir el projecte al conjunt de centres educatius de la província de Girona l'any 2019 i aquest curs s'ha ofert per primera vegada a les escoles de la demarcació després de rebre el suport de la Diputació de Girona, el Departament d'Educació i de l'Auditori de Girona.

Al llarg del curs escolar l'especialista de música de cada centre treballa un total de vuit havaneres. L'activitat permet donar a conèixer el gènere a l'alumnat i les mateixes lletres de les cançons, a través d'un diàleg amb dos actors i l'acompanyament d'un grup d'havaneres, que es realitza el dia de l'estrena de la cantadeta. L'estrena de la 2a Cantadeta d'Havaneres va tenir lloc el dissabte **10 de juny de 2023 a l'Auditori de Girona**, amb la participació de tots els alumnes inscrits en aquesta edició. La direcció artística va a càrrec d'**Elisabet Mestre**, mestra especialista de música de l'Escola Pi Verd. Els músics que acompanyaven els alumnes el dia de l'estrena van ser en **Pere Molina, Jordi Tormo i Norbert Torrecillas**(grup Peix Fregit) i els dos actors que hi participen, en **Carles Casanovas i en Marc Torres**. La segona cantadeta es va posar en marxa el 2 de novembre 2022 amb la presentació a Girona i la primera sessió de formació per als docents.

En aquesta segona edició les escoles participants van ser: **VEDRUNA** de Palamós, **PETIT PLANÇÓ** d'Olot, **PI VERD** de Palafrugell, **LA BÒBILA** de les Preses, **SANT ROC** d'Olot, **BARCELÓ I MATAS** de Palafrugell, **VALL.LLOBREGA** de Vall.llobrega, **CARRILET** de Palafrugell, **COR DE MARIA-SANT JOSEP** de Sant Feliu de Guíxols i **SANT CRISTÒFOL** de les Planes d'Hostoles. Segons tots els comentaris rebuts, la "Cantadeta" va assolir un èxit total, la qual cosa ens va marcar el camí per continuar apostant per aquesta experiència pionera en la difusió de l'havanera.

Considerem molt important el fet que, d'entre els 500 alumnes participants n'hi havia 200 de procedència no catalana, per la qual cosa el valor inclusiu d'aquesta iniciativa queda ben palesa. D'alguna manera hi eren representats molts països del món.

Primera sessió de formació per als docents el 2 de novembre 2022 amb la presentació a Girona

NOM DE L'ACTIVITAT: Concert dins els actes de la 56ena Cantada d'Havaneres

30 de juny- Concert a l'església de Calella, a càrrec de Indira Ferrer, Mauri Campos i Carles Casanovas. **Denominació d'origen. Havaneres d'anada i tornada.** Acte organitzat per l'AVAC i l'IPEP i la Fundació Ernest Morató.

NOM DE L'ACTIVITAT: VIÈ CICLE D'ACTIVITATS

Títol: Tribut a Cecilio Tiele. "Armonia del cielo y la tierra"

Dia: Dijous, 4 de maig

Hora: 18.00h

Lloc: Sala Polivalent de la Biblioteca de Palafrugell

Gratuït amb inscripció prèvia

Durada: 50 minuts

Descripció:

Cecilio Tiele. És un dels pianistes més internacionals del seu país, Cuba, probablement el més important. La seva vàlua professional ha estat reconeguda en països de tots els continents, on hi ha actuat amb reconeixement i èxit.

Pianista, pedagog i investigador, va venir a Palafrugell a presentar dos llibres dels quals n'és autor i un vídeo que recull alguns dels moments més interessants de la seva dilatada trajectòria des que de ben jove va començar la seva formació a Cuba, però també a París i a Moscou. El documental signat per Bárbara Cabezas es titula *Armonia del cielo y la tierra*, una emotiva invitació a conèixer i recordar els moments més emblemàtics de la seva vida personal i professional.

El segon llibre es titula *El Euroafricano, su presencia en la cultura europea del siglo XVI al XVIII*, un documental estudi dels africants residents a Europa on, segons Tiele van influir notablement en l'evolució musical del vell continent.

Títol: Cançons de rem i de vela. 100 anys de poemari de Josep Maria de Segarra. Toni Subirana

Dia: Dijous, 6 de juliol

Hora: 19:00h

Lloc: Sala Polivalent de la Biblioteca

Gratuït amb inscripció prèvia

Durada: 50 minuts

Descripció:

Aquest 2023 fa 100 anys de l'edició de Cançons de rem i de vela, el llibre de poemes que Josep Maria de Segarra va escriure inspirant-se en els paratges de la costa Brava i que Toni Subirana va musicar i enregistrar com a part del disc *Toni Subirana canta Josep Maria de Segarra*, el primer monogràfic dedicat al poeta, que es va publicar l'any 1994 coincidint amb el centenari del seu naixement. L'espectacle s'ha presentat a unes dues-centes poblacions.

Títol: Presentació del grup d'havaneres Xicranda i projecció del documental *L'havanera als Casals Catalans d'Amèrica*.

Dia: Dijous, 13 de juliol

Hora: 19.00h

Lloc: Sala Polivalent de la Biblioteca

Gratuït amb inscripció prèvia

Durada: 60 minuts

Descripció:

Xicranda és un duet d'havaneres i cançó popular format per Guillem Payaró i Martí Santacana. Aquests dos joves es coneixen a Barcelona l'any 2012 al Conservatori Superior de Música del Liceu, lloc on descobreixen la passió que comparteixen pel cant català tradicional.

Des de llavors han actuat en escenaris ben reconeguts dins del món de l'havanera: La cantada d'havaneres de la Bisbal d'Empordà, la cantada d'havaneres de Salou, el port de l'Escala, el teatre Mundial de la Bisbal, la casa Rull de Reus, la Taverna de Can Batlle de Calella de Palafrugell, La taverna de la Bella Lola, la cantada d'havaneres de Benissanet, la taverna de Can Bernat de l'Estartit, la cantada d'havaneres de les Olives.

L'havanera als Casals Catalans d'Amèrica és un video documental sobre les activitats que desenvolupen els Casals catalans de l'Havana, Mèxic DF i del Yucatan. Es tracta de centres culturals que entre el conjunt de les seves acativitats reivindiquen l'havanera com un gènere musical ampliament arrelat a la cultura popular catalana.

Títol: Concert celebració 25 anys del grup Borinquen

Dia: Dijous 3 d'agost

Hora: 19.00h

Lloc: Pati de la Biblioteca

Gratuït amb inscripció prèvia

Durada: 60 minuts

Descripció:

El grup Borinquen va néixer l'any 1997 al Masnou. Actuen a les festes majors, de carrer i privades, essent la seva cantada per excel·lència *la Nit d'havaneres i rom* que se celebra el mes de setembre.

Cal tenir en compte que El Masnou és una vila historicament molt implicada en el comerç Catalunya Cuba i en conseqüència les havaneres són un gènere intimament implicat en els usos i costums dels seus habitants.

Els components del grup són: Carla Zaragoza , acordió; Ramon Oliver i Xavier Noguera, veus i guitarres; Miquel Garolera, veu i harmònica; Jordi Domenech i Oscar Corominas veus.

Títol: Xerrada Audició reconeixement a Ricard Balil amb la col.laboració de l'Arjau

Dia: Dijous 7 de setembre

Hora: 19.00h

Lloc: Pati de la Biblioteca

Gratuït amb inscripció prèvia

Durada: 60 minuts

Descripció:

Xerrada conduïda per el president de la Fundació Enric Frigola. S'anaven intercalant àudios de les primeres cantades a Calella, concretament les cançons que es van poder sentir a la primera cantada d'havaneres celebrada l'any 1967.

L'acte va comptar amb la col.laboració del grup Arjau, format pels components Jordi Grau (veu) i Jordi Rubau (veu i guitarra) que van oferir un petit recital d'antigues havaneres extretes del llibre de Ricard Balil.

NOM ACTIVITAT: Concert. Denominació d'origen. Havaneres d'anada i tornada.

Dia: 30 de juny

Hora: 19:30h

Lloc: Església de Sant Pere de Calella

Dins el marc de la 56 ena cantada d'havaneres a Calella de Palafrugell, va tenir lloc un concert amb Indira Ferrer, Carles Casanovas i Mauri Campos, organitzat per Institut de Promoció Econòmica, Ajuntament de Palafrugell, AVAC i la Fundació Ernest Morató .

NOM DE L'ACTIVITAT: PREMIS 2 PER 4

Lloc: Begur, Plaça Esteve i Cruanyes

Dia 12 d'agost

Instaurats l'any 2007, els Premis 2 per 4 reconeixen la tasca que fan músics, compositors, cantants, grups, institucions i empreses en favor de l'havanera, ja sigui en el camp de la investigació, la divulgació, la composició o la interpretació. L'any 2023, en la seva setzena edició, el Patronat de la Fundació va decidir atorgar aquests guardons a: *Ricard Balil Forgas i Jordi Turró Anguila*.

Ricard Balil. Fill de Begur, ha dedicat tota la seva vida a investigar, recopilar i deixar per a futures generacions, un material molt valuós sobre l'havanera i el cant de taberna que sense la seva tasca hauria quedat en l'oblit. Fruit d'aquest treball l'any 1979 va publicar el llibre 50 havaneres, que va completar l'any 1995 amb una nova aportació. Pioner del ressorgiment de l'havanera a la dècada dels anys 50 i 60 del segle passat, va ser un dels organitzadors i també va intervenir a les primeres edicions de la Cantada de Calella de Palafrugell.

Jordi Turró Anguila. Fins l'any 2022 ha estat gerent de la Fundació Ernest Morató, on també assumia la tasca de comunicació. Va entrar-hi en contacte l'any 2004, com a comissari de l'exposició itinerant *A ritme de 2/4*, una aproximació al món de l'havanera. Historiador i arxiver, ha coordinat i escrit diversos llibres: *Les barraques de pescadors a la Costa Brava*, *Quatre fotògrafs empordanesos*, entre altres.

Activitat que es va dur a terme en el marc de la cantada anual d'havaneres de Begur on aquest any hi van participar els grups Port Bo i Peix Fregit.

NOM DE L'ACTIVITAT: Per molts anys, Havanera

Lloc: Palafrugell, Teatre Municipal

Dia: 1 de novembre a les 19h

Aquest any la Fundació ha volgut celebrar aniversaris "rodons" amb grups d'havaneres de diversos indrets de Catalunya i ho hem volgut celebrar com a reconeixament a la seva feina de tants anys.

Els grups són:

GRUP BORINQUEN (El Maresme) 25 anys

GRUP CEL ROGENT (Alt Empordà) 25 anys

ARRELS DE LA TERRA FERMA (Ponent) 30 anys

MARINERS DE RIERA (Vallès Occidental) 40 anys

LLOPS DE MAR (Baix Empordà) 40 anys

El President va demanar a cada un dels grups que pugés a l'escenari per fer-los unes preguntes per tal de saber de la seva formació i trajectòria. Al mateix moment que s'els entregava una litografia personalitzada feta per l'artista plàstic Josep Maria Alarcon per commemorar aquest aniversari.

Van fer l'entrega de les litografies, Jordi Grau (Borinquen), Núria Berengueres (Cel Rogent), Isidre Tenes (Arrels de la terra ferma), Laura Millan (Mariners de Riera) i Carles Casanovas (Llops de Mar)

Cada grup va cantar tres cançons i durant la cantada s'anaven passant unes fotografies de la seva trajectòria.

La idea és continuar fent-ho cada any amb els grups d'havaneres que celebren aniversaris rodons.

NOM ACTIVITAT: Presentació Llibre: Les primeres havaneres a Catalunya. Imperialisme i sensualitat abans de Carmen

Lloc: Palafrugell, Llibreria NoLlegiu, carrer Tarongeta, núm. 24-26

Dia: 9 de desembre a les 12:00

Presentació del llibre amb els autors Anna Costal, Joaquim Rabasseda i Joan Gay. Va ser una presentació col.loqui guiat pel President Enric Frigola i amb la participació de l'Editorial Rafael Dalmau.

La sala de la llibreria va quedar petita per acollir a tots els assistents.

2.-ALTRES ACTIVITATS.

-**Gestió del Centre de documentació.** Gestió dels ingressos de documents i atenció de consultes. Assessorament personalitzat a investigadors, estudiants i mitjans de comunicació en la recerca d'informació. **Digitalització de partitures musicals**, accessibles al web www.fundacioem.com. En l'actualitat es poden consultar més 800 partitures musicals digitalitzades.

-**Edició d'un catàleg digital d'intèrprets d'havaneres.** Edició en format digital d'un catàleg d'intèrprets d'havaneres de tot Catalunya. En el catàleg es faciliten les dades de contractació d'un total de 30 intèrprets i el material divers de promoció de cada intèrpret. El catàleg es facilita a través del web: www.fundacioem.com

-**Publicació de les Cantades d'Havaneres de Catalunya (Maig- Novembre).** Difusió setmanal de les cantades i concerts d'havaneres programats arreu de Catalunya amb informació detallada del grup o intèrpret participant i el lloc i l'hora del concert.

S'ha enviat el catàleg del grup d'havaneres a tots els Ajuntaments de Catalunya.

3.- PARTICIPACIÓ I ASSISTÈNCIA EN CONGRESSOS, JORNADES I ACTES

- Organització dels 16ns Premis 2/4 el dia 12 d'agost a Begur
- Assistència i parlament del president de la Fundació Ernest Morató a l'acta d'homenatge a Núria Berenguera a l'esplanada de les Fonts de Montjuïc el dia 2 de setembre.
- Assistència a la presentació dels l'espectacles de Neus Mar i Arjau al Teatre Municipal de Palafrugell
- Presència als mitjans de comunicació:
- Reportatge de la Cantadeta a TV3, i a TV Costa Brava
- 6 reportatge sobre activitats de la Fundació a la Revista de Palafrugell.
- Dues entrevistes a Ràdio Capital i 5 entrevistes a Ràdio Palafrugell
- Reportatge de la Cantadeta al Diari de Girona i al Punt Diari.
- Reportatge sobre la Cantadeta a la Revista de l'AVAC de Calella de Palafrugell.

5.- INGRESSOS, CONSULTES I DIFUSIÓ DEL PATRIMONI DOCUMENTAL

Al llarg del 2023 s'han atès les següents consultes presencials o per correu electrònic

Partitures	15
Col.lecció d'imatges	1

S'ha difós també els fons documentals personals dels compositors **José Luis Ortega Monasterio** i **Antònia Vilàs** a través dels Arxius en Línia de la Generalitat de Catalunya.

En relació als **ingressos de documents**, ha estat cedida la següent documentació:

• 4a part del Cançoner d'acords d'havaneres de Gerardo Moreno
• Josep Castelló fa entrega de programes i documents del grup El Taper

XARXES SOCIALS I WEB

S'ha actualitzat setmanalment la web de la Fundació Ernest Morató, especialment la secció del blog i les notícies, on s'han difós els actes organitzats per la Fundació, els grups amics de la Fundació i entitats afins.

En relació al web les principals estadístiques són:

• Nombre total de visites: 17.843
• Nombre total d'usuaris: 3.543
• Partitures més venudes: "A cara o creu. Antoni Mas (14 vendes). A cau d'orella. Josep Bastons i Carles Casanovas (13 vendes). La Barca Xica. Josep M.Roglan i Rafael Llop (10 vendes). No veis allí? (9 vendes). El capità. Antoni Mas i Carles Casanovas (8 vendes)

Entre els mesos d'abril i octubre s'ha actualitzat setmanalment la secció Cantada d'Havaneres, s'ha publicat la relació de cantades d'havaneres d'arreu de Catalunya que han proporcionat els mateixos grups. En aquest període s'han difós un total de **400** cantades d'havaneres dels Països Catalans.

S'ha actualitzat també setmanalment el Facebook i Instagram de la Fundació, que actualment tenen **980 seguidors**.

06. PREVISIONS ANY 2024

- Activitats per celebrar el 30è aniversari de la Fundació Ernest Morató.
- Lliurament dels **17ns premis 2/4**
- **Cantadeta 2024**. Nombre de nens inscrits a 15 de setembre 707 de 18 escoles de la demarcació de Girona. Inscrites 4 escoles de Palafrugell, Vedruna, Barceló i Matas, Pi Verd i Carrilet.
- Constitució de l'Associació de Fundacions sobre l'havanera arreu d'Espanya.
- Digitalització de partitures musicals (gener-desembre 2024).
- Entrar a la base de dades de la Fundació així com de l'arxiu Municipal totes les donacions rebudes com son CD, LP, llibres, cartells, i altres documents relacionats amb el món de l'havanera que al llarg d'aquests dos anys no s'ha pogut fer.
- Difusió de les activitats online dels grups i solistes adherits a la Fundació
- Possible participació de la Fundació Ernest Morató en cicles musicals dedicats a l'havanera a Cuba, Xile, Mèxic, Torrevejeja i Totana.
- Donació a la Fundació de material inèdit dels compositors Joaquim Roglan i material fotogràfic inèdit d'Ortega Monasterio del fotògraf Josep Vicens.
- Col.laborar en l'organització de la Cantadeta a la Comarca de la Conca de Barberà.
- Celebració dels 200 anys del neixament de Josep Anselm Clavé.
- Gestió per batejar la primera rotonda de la carretera de Calella per la plaça de l'havanera.
- Gestió perquè la Cantada de Calella de Palafrugell sigui declarada Festa d'Interès Turístic.
- Gestió per demanar a la Unesco perquè l'havanera sigui Patrimoni Universal de la Humanitat.
- Enviament als ajuntaments de Catalunya del Cataleg d'havaneres dels grups adherits a la Fundació
- Festa 1 de novembre.